

УДК 37.014.542+378.4

Галина Драпалюк, Наталія Ільчишин

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

A Вивчається проблема, що стосується проведення інтеграційних процесів вищої освіти в технічних університетах. Розглянуті особливості, основні підходи і завдання вищих навчальних закладів для покращення якості підготовки спеціалістів технічного профілю.

Ключові слова: вивчення іноземної мови, професійний розвиток, вища технічна освіта, спеціаліст технічного профілю, освітні технології.

Галина Драпалюк, Наталія Ільчишин. Интеграционные процессы образования в технических университетах.

A Изучается проблема, касающаяся интеграционных процессов высшего образования в технических университетах. Рассмотрены особенности, основные подходы и задачи высших учебных заведений для повышения качества подготовки специалистов технического профиля.

Ключевые слова: изучение иностранного языка, профессиональное развитие, высшее техническое образование, специалист технического профиля, образовательные технологии.

Halyna Drapalyuk, Natalia Ilyshyn. Integration processes of higher education in technical universities.

S The problem of integration processes to conduct higher education in technical universities is being studied in this article. The features, basic approaches and objectives of higher education institutions to improve the quality of technical specialists training are observed.

Key words: learning of foreign language, professional development, higher technical education, technical specialist, educational technologies.

Актуальність проблеми. В умовах глобалізації світового співтовариства провідне місце в розвитку суспільства належить системі освіти. Сучасне виробництво вимагає високого рівня професійної компетентності. Розвинуті країни прагнуть створити системи освіти, які відповідали б викликам часу, потребам особистості та суспільства в цілому, тому шукають інноваційні моделі освітнього розвитку.

На сьогодні законодавча база вищої освіти – Закон України «Про вищу освіту» – суттєво відстає від потреб професійної підготовки суспільства. Тому модернізація вищої професійної освіти в нашій країні потребує змін у законодавчому і нормативно-правовому регулюванні з урахуванням вимог європейської системи, освітніх стандартів і сертифікації [3, с.376].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам модернізації професійної технічної освіти та

підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України присвячені праці А. Алексюка, С. Гончаренко, О. Романовського, С. Шапоринського та ін. Проте аналіз сучасного стану вищої технічної освіти свідчить про недостатню дослідженість окремих аспектів цієї проблеми у вітчизняній науці.

Метою статті є виявлення сучасних особливостей щодо підвищення якості підготовки спеціалістів технічного профілю.

Виклад основного матеріалу. Основним завданням вищої професійної освіти є сприяння професійній самореалізації майбутнього фахівця. Конкурентоспроможні спеціалісти повинні володіти професійними вміннями і навичками, заснованими на сучасних знаннях певної галузі виробництва та високим рівнем компетентності, що ґрунтується на критичному мисленні та здатності застосовувати отриману кваліфікацію на практиці.

У контексті підготовки спеціалістів технічного профілю зміст освіти повинен забезпечити єдність загальної та спеціально-технічної підготовки, а також єдність навчання та виховання.

Такий підхід дасть змогу інтегрувати засвоєні знання, вміння і навички в цілісну систему і формувати у студентів необхідні компетенції.

У передових за рівнем економічного розвитку країнах освіта є важливим чинником економічного зростання. За висновками Європейського Союзу, кожна одиниця затрат на освіту дає економічний ефект на рівні 1,7–1,9 одиниць виробленого ВВП. Звідси особлива актуальність розвитку системи освіти і навчання впродовж життя. Прикладом дослідження вимог роботодавця до компетенцій співробітників є результати опитування компаній виробничого сектора і сфери послуг у федеральній землі Нижня Саксонія (Німеччина) (табл. 1):

Таблиця 1

Чого чекають компанії Німеччини від робітників?

Характеристики (якості) робітників	Число відповідей, %
Клієнтоорієнтованість	77
Приналежність роботі (заангажованість)	75
Уміння працювати в команді (співробітництво)	71
Схильність до навчання (потенціал)	62
Комунікативні навички	62
Системне мислення	60
Компетентність у вирішенні завдань	57
Навички користувача ПК	56
Можливість брати на себе відповідальність	56
Самостійність	53

Вимоги українських роботодавців до фахівців робочих спеціальностей значною мірою обмежуються спеціальними технічними навичками. Роботодавець воліє знайти досвідчених працівників, додаткове навчання яких не потрібне [2, с.90].

На сьогоднішній день Болонський процес є найважливішою сходинкою на шляху розвитку євроінтеграції нашої країни. Ідеї цього процесу є дуже поширені в світі і, в Україні зокрема. Хоча є різні погляди щодо наслідків цього процесу, проте все більшої уваги привертають до себе інтеграційні процеси зі сторони наукових дослідників і педагогів у вищих навчальних закладах. Сьогодні в більшості університетів впроваджена кредитно-модульна система організації навчального процесу, що відповідає вимогам Болонської декларації. Дехто повністю заперечує необхідність інтеграції європейських освітніх систем, інші вважають, що саме завдяки Болонському процесу, вирішиться багато проблем, які існують у сучасній освіті.

Тільки потужна матеріально-технічна база, високопрофесійні науково-педагогічні кадри, застосування сучасних комп'ютерних інформаційних технологій та інноваційних форм навчання, а також, поглиблене навчання іноземних мов сприятимуть ефективному оволодінню професією. Багато ви-

щих навчальних закладів уклали двосторонні угоди щодо навчально-практичного співробітництва з низкою подібних закладів освіти за кордоном. Всюди прослідковується необхідність поглибленого вивчення іноземних мов, що сприятиме покращенню практичної підготовки майбутніх спеціалістів, та вирішення питань щодо працевлаштування випускників. Такі пропозиції наших колег за кордоном вимагають вільного володіння студентами іноземними мовами та визнання нашого диплому.

Саме тому при підготовці спеціалістів важливо враховувати Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, що полягають у тому, щоби студент, закінчивши вищий технічний навчальний заклад, міг:

- легко розуміти складні діалоги між іншими учасниками групової дискусії або дебатів, навіть на абстрактні, складні незнайомі теми;

- розуміти поживавлену розмову носіїв мови;
- зрозуміти головний зміст складної дискусії та ідентифікувати тему;

- слухати спеціалізовані лекції та презентації, де вживається велика кількість колоквіалізмів, регіональних висловів або незнайомої термінології;

- слухати дискусії і дебати з відносною легкістю;
- розуміти основне з лекцій розмов і доповідей та інших форм академічної/професійної презентації, які за змістом і лінгвістично є складними;

- вилучити специфічну інформацію з неякісних, з аудіоперешкодами публічних звернень, наприклад на станції, спортивних стадіонах і т.д.

- розуміти складну технічну інформацію, таку як оперативні інструкції, специфікації на знайомих продуктах, пропозиції послуг;

- розуміти повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких нормативне;

- розуміти технічну інформацію, наприклад оперативні інструкції до побутової техніки, а також, детальні вказівки;

- розуміти та критично інтерпретувати практично всі форми писемного мовлення, у тому числі абстрактне, зі складною структурою або з великою кількістю літературних і нелітературних письмових колоквіалізмів;

- розуміти широкий спектр довгих і складних текстів, розпізнаючи тонкі стилістичні прийоми та значення, передані як імпліцитно, так і експліцитно;

- розуміти в деталях розгорнуті, складні тексти незалежно від того, чи відносяться вони до його/її власної сфери діяльності/спеціальності;

- може читати з високим ступенем самостійності, адаптуючи стиль і швидкість читання до різних текстів і цілей, і вибірково використовуючи відповідні довідкові джерела. Має широкий активний словниковий запас читання, але може відчувати деякі утруднення при зустрічі з маловживаними ідіомами;

- розуміти широкі тексти, що містять широковживану лексику, у тому числі й частину інтернаціонального словника;

- розуміти будь-яку кореспонденцію, користуючись час від часу словником;

– читати кореспонденцію, пов’язану із своєю сферою інтересів, відразу схоплюючи найсуттєвіше;

– розуміти опис подій, почуттів і побажань в особистих листах на рівні, достатньому для регулярно листування;

– розуміти елементарні типи стандартних звичайних листів і факсів (довідки/запитання, накази, листи-поздоровлення і т.д.).

Це вказівки, що стосуються різних сфер мовної діяльності, а саме: слухання, читання та спілкування [1].

Саме впровадження кредитно-модульної системи навчання, яка відповідає Болонській декларації, дає змогу мобілізації студентів, викладачів і науковців у єдиний європейський освітній простір.

Викладач відіграє одну з найголовніших ролей. Він повинен не тільки добре знати свій предмет і вміло донести його студентам, а також, опановувати сучасні технології навчання, добре орієнтуватися у перспективних напрямках розвитку науки, техніки і технологій, оволодіння новітніми методами викладання іноземних мов.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу відкриває широкі можливості щодо впровадження самоконтролю та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців, зміцнює мотива-

ційну та креативну спрямованість навчання, його фундаментальність і практичну підготовку. Проте, така система вимагає вдосконалення щодо її впровадження у наших університетах, оскільки аналіз результатів сесій студентів перших курсів, показують, що певна кількість студентів неспроможна працювати в режимі кредитно-модульного навчання. Таке відбувається через недостатнє володіння інформацією, а також відсутності у студентів необхідних навичок для організації самостійної роботи тощо.

Можна зробити висновок, що основним чинником євроінтеграції України є запровадження Болонських принципів і потребує глибокого реформування структури та змісту освіти, технологій навчання та їх матеріального та методичного забезпечення.

Враховуючи власний досвід, а також, дослідження науковців, можна відзначити, що вища школа знаходиться сьогодні у пошуках інтенсивних методик навчання іноземних мов та впровадження ефективніших форм контролю.

Література

1. Болонський процес в Україні // Передумови виникнення. Освітній портал www.osvita.org.ua. – Черкаси, 2006 р.
2. Мокра М. Особливості професійної підготовки спеціалістів професійного профілю у вищих навчальних закладах. / Маріна Мокра // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2012. – №6. – С. 89–95.
3. Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес: матеріали II Міжнародної наукової конференції. – Чернівці. «Книги-XXI», 2007. – 376 с.